

leider wachtte tot zondagmorgen met het ondernemen van actie. Een deel van de jongens werd toen opgehaald in de wijk waar de meest Molukkers wonen, de rest werd opgevangen bij het uitgaan van de kerk. En de wedstrijd werd gewoon gespeeld.

Voor Nederlandse begrippen is er bij Maluku Muda al met al nauwelijks sprake van een organisatie. Toch bestaat er wel degelijk een organisatie, maar die is voor buitenstaanders vrijwel onzichtbaar en staat onder sterke invloed van de Mo-

De organisatie staat onder sterke invloed van de Molukse cultuur

lukse cultuur. De manier waarop bestuursleden van Maluku Muda worden gerecruteerd is een goed voorbeeld van de werking van deze organisatie. Als er een opgevallende plaats bezet moet worden of er heerst ontevredenheid over een zittend bestuurslid, dan wordt allereerst de aandacht gevestigd op een nieuwe kandidaat. Dat gebeurt voorzichtig: er valt eens een naam, hier en daar worden mensen gepolst en langzamerhand blijkt in hoeverre de kandidaat gesteund wordt. Tegelijkertijd wordt duidelijk of de kritiek op het zittende bestuurslid door veel mensen gedeeld wordt. Is dat het geval, dan laat de betrokkene zich na verloop van tijd niet meer zien. Als er voldoende steun voor de nieuwe kandidaat blijkt te zijn, dan wordt hij door middel van een bestuursmededeling in het bestuur opge-

nomen. Deze benoeming is niet meer dan de formalisering van een afgesloten proces.

Zo'n proces kan maanden duren; dat levert vaak onduidelijkheid op over de vraag wie nu eigenlijk verantwoordelijk is voor een bepaalde bestuursstaak. De procedure werkt echter zonder twijfel; de nieuwe bestuurder kan altijd op grote steun rekenen. Het hele beleid van Maluku Muda krijgt in deze informele sfeer gestalte: plannen worden gelanceerd in onderlinge gesprekken - waarbij niet alleen de leden betrokken zijn, maar de hele Molukse gemeenschap -, verwerven steun of worden niet opgepikt en vervolgens vergeten.

In deze besluitvormingsprocessen spelen traditionele Molukse verbanden een duidelijke rol. Vooral de banden van de *mata rumah* (clan, afstammingsgroep) en de *pela* (verbond tussen twee of meer dorpen) zijn belangrijk. Leden van dezelfde *mata rumah* of *pela* vallen elkaar niet af. Zo'n verbondenheid is niet voldoende om steun te krijgen. Een vriendschappelijke relatie is minstens zo belangrijk. Maar ook al is de onderlinge relatie slecht, dan nog zal iemand een lid van dezelfde *pela* of *mata rumah* vrijwel nooit tegenwerken. En wordt een bestuurslid uitgerangeerd, dan vertrekken vrijwel altijd ook de leden van dezelfde *pela* of *mata rumah*.

Ook de stijl van het leiderschap lijkt in sommige opzichten op wat er van het bestuur op de Molukken bekend is. Volgens de oude *adat* worden dorpen en andere bevolkingseenheden bestuurd door een meerhoofdig bestuur. De verschillende hoofden hebben zeggenschap in eigen kring en bepalen in samen-

spraak wat in de gemeenschap als geheel gebeurt. Eén van hen geldt weliswaar als *primus inter pares*, maar ook hij heeft buiten zijn eigen kring slechts beperkt gezag; hij is

namelijk afhankelijk van de instemming van de andere hoofden. Een zelfde soort leiderschap is ook bij Maluku Muda te herkennen. Ook hier zijn de bestuurders betrekkelijk autonoom voor zover het hun eigen taak aangaat, maar moeten zij anderen mee zien te krijgen als het om grote plannen gaat. Ook hier vervult de voorzitter een rol met iets meer gewicht: de steun van de voorzitter is belangrijk, eigenlijk kan hij niet gepasseerd worden.

Mout kent Maluku Muda al vanaf het begin van de jaren zestig, toen hij leraar lichamelijke opvoeding was aan de Mulo in Barneveld. De contacten uit deze tijd werden uitgebouwd, toen Mout in het kader van zijn studie niet-westerse sociologie een zogenaamd 'leeronderzoek' bij Maluku Muda ging doen.

Na het afsluiten van zijn studie, in 1974, werd Mout lid van Maluku Muda. Hij wilde graag nader onderzoeken hoe het bij de club toeging. In eerste instantie dacht hij niet aan een proefschrift als resultaat van dit onderzoek; die gedachte kwam pas later op. Mout werd opnieuw lid van Maluku Muda; in 1979 werd hij zelfs bestuurslid.

Mouts proefschrift is dus het resultaat van participerende observatie, een onderzoeksmethode waarbij gegevens verzameld worden door zelf deel te gaan uit-

'Lid, bestuurslid en onderzoeker: het is een moeilijke combinatie, met voor-en nadelen'

maken van de groep die wordt onderzocht. Mout maakte notities van gesprekken die hij hield en gebeurtenissen die hij meemaakte. De leden van Maluku Muda waren hiervan op de hoogte - Mout had het bij zijn aanmelding als lid aan de orde gesteld - en hadden er geen moeite mee. Mout zelf soms wel. "Lid, bestuurslid zelfs, en onderzoeker, het is een moeilijke combinatie, met voor- en nadelen. In sommige perioden moest er zoveel gebeuren om de zaak draaiende te houden, dat ik geen tijd had om stil te staan bij wat er gebeurde. Dan verwaarloosde ik de onderzoekskant. Er bestaat ook het gevaar dat je zo nauw bij je onderwerp betrokken raakt dat je niet voldoende afstand meer kunt nemen. Aan de andere kant beleef je dingen heel emotioneel

gefeliciteerd, en ik hoorde dat het een jongen is geworden

